

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

**Lukiokoulutuksen hallitusohjelmatyön
eteneminen osana lukioiden kehittämistä
Luonnos hallituksen esitykseksi
eduskunnalle lukiolain ja eräiden
siihen liittyvien lakien
muuttamiseksi
(lausuntokierros 21.4. – 4.6.2024)**

Opetusneuvos, yksikön päällikkö Petri Lehikoinen
Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö

#LOPS2021

2027 – 2030

- Syventävä vaihe
- Hiotaan hyviä käytäntöjä ja nautitaan laadukkaasta lukiosta

2024 – 2027

- Tuotekehittelyvaihe
- Uusien Lops-perusteiden kaikki mahdollisuudet käyttöön
- Lukiodiplomien kehittäminen

2021 – 2024

- Sisäänajovaihe
- Uudet rakenteet, uusien sisältöjen ja laajalajaisen osaamisen sisäistäminen

Levollisen kehittämisen aikaa?

- Lukiokoulutuksen tekoälyhankkeita
- Tekoälyverkostoja ja yhteistyötä
- Tukea, koulutuksia

Tekoälyn käytön näkymiä lukio-koulutuksessa

Lops-tuotekehittely ja laatu-strategian toimeenpano

- Perusteiden mukaiset Lops:t
- Laadukas oppiminen
- Hyvinvointi ja osallisuus
- Kehittyvä toimintakulttuuri
- Saavutettava lukiokoulutus

- Englanninkielinen yo-tutkinto
- Lukiodiplomien kehittäminen
- Oppimisen tuen uudistus
- Selvitys liikunnanopetuksen oppimäärän jakamisesta viikoittaiseksi
- Pienten lukioiden lisän muuttaminen

Hallitus-ohjelma-kirjaukset

Karvin lukiouudistus-arvioinnit ja OPH:n Lops-analyysi

- Lops:ien käyttöönotto ja oppimisen tuen uudistaminen edenneet hyvin, mutta lukioiden välillä eroja
- Erityishuomion kohteina laaja-alainen osaaminen, integraatio-opintojaksot, arviointikulttuuri, oppimisen tuki

Englanninkielinen yo-tutkinto

Hallitusohjelma: ”Mahdollistetaan englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaminen tiukasti rajatuin kriteerein. Varmistetaan, että englanninkielinen koulutustarjonta ei uhkaa kansalliskielistä koulusivistystä, vaan vahvistaa Suomen houkuttelevuutta kansainvälisten toimijoiden ja paluumuuttajien joukossa.”

- Olisi yhdenmukainen suomen- ja ruotsinkielisen yo-tutkinnon kanssa.
- Edellyttäisi myös äidinkielen ja kirjallisuuden yo -kokeen tai S2/R2 –kokeen suorittamista
- Tutkinnon suorittamisen edellytyksenä olisi englanninkielisen lukion oppimäärän suorittaminen
 - Lops-perusteet olemassa jo nyt englanninkielisinä
 - Haasteena oppimateriaalien tuottaminen ja maksaminen
- Koulutuksen järjestäjän oikeudesta englanninkieliseen lukio-opetukseen määrättäisiin lukiokoulutuksen järjestämisluvassa (alueellinen tai valtakunnallinen tarve)
 - Paikalliset englanninkieliset Lops:t
 - Millainen olisi paikallinen englanninkielinen opintojaksotarjonta?
 - Koulutus voisi käynnistyä elokuussa 2026, jolloin ensimmäiset englanninkieliset yo-kokeet järjestettäisiin syksyllä 2028
- Koulutus olisi tarkoitettu opiskelijoille, joiden kielitaito ei olisi riittävä lukio-opintoihin kansalliskielillä, mutta jotka pystyisivät opiskelemaan lukiossa englannin kielellä
 - Haasteena se, miten tämä todennetaan

Lukiodiplomit

Hallitusohjelma: ”Luodaan lukiodiplomeille valtakunnallinen kriteeristö ja mahdollistetaan yhden pakollisen ylioppilaskokeen korvaaminen lukiodiplomilla. Yhden viidestä ylioppilaskokeesta voisi jatkossa korvata lukiodiplomilla.”

- Tarkoitus valmistella diplomit suoraan osaksi yo –tutkintoa. Nykyiset kuvataiteen, musiikin ja liikunnan diplomit muuttuisivat yo-tutkinnon koesuorituksiksi
- ”Lukiodiplomikoe” perustuisi opetussuunnitelman perusteiden valtakunnallisiin opintoihin
 - Ei enää samalla tavalla näyttö erityisestä harrastuneisuudesta ja osaamisesta diplomialalla
- Opetushallituksen pääjohtaja Minna Kelhä asettanut 8.4.2024 valmistelua tukemaan Lukiodiplomien kehittämistyön seurantaryhmän ja kolme alatyöryhmää
 - Allekirjoittanut pj:nä ja Tiina Tähkä vpj:nä
- Säädös voimaan 2025, mutta koskisi käytännössä syksyllä 2027 aloittavia opiskelijoita
 - Tarvitaan riittävästi aikaa muuttuneen tutkinnon valmisteluun ja toimeenpanoon
- Muita lukiodiplomeja kehitetään Opetushallituksessa erikseen entiseltä perustalta
- Opetushallituksen Lukiodiplomiseminaari Paasitornissa 8.5.2024

Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmä

Hallitusohjelma: ”Lukiokoulutuksen järjestäminen turvataan alueilla, joilla lasten ja nuorten määrä vähentyy voimakkaasti. Hallitus uudistaa lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän vastaamaan paremmin lukiokoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Rahoitusmallin muutoksista tehdään kattavat vaikutusarvioinnit ja niiden pohjalta valmistellaan hallituksen esitys vuoden 2025 loppuun mennessä. Rahoitusmallin muutokset toteutetaan riittävän pitkällä siirtymäajalla. Tavoitteena on säilyttää kattava lukioverkko. Uudistetaan lukion rahoitukseen kuuluva pienten lukioiden lisätukemaan koulutuksen saavutettavuutta ja sivistyksellisten oikeuksien toteutumista. Edistetään kuntien välisen rahoitusvastuun tasapuolista jakautumista kotikunnan mukaan.”

- Vakain rahoitusasema olisi jatkossa sellaisilla pienillä lukioilla, joilla on syrjäinen sijainti tai joiden opetuskieli on kunnan vähemmistökieli
- Huolta sellaisista pienistä lukioista, joiden syrjäisyysluku on 0
 - Lukiokoulutuksen järjestäminen joka tapauksessa kalliimpaa pienessä lukiossa, olipa se syrjäinen tai ei
 - Esitetään mallia, jossa näiden lukioiden yksikköhinnan korotus olisi puolet nykytasoon nähden

Oppimisen tuki

Hallitusohjelma: ”Hallitus säättää lukiolaisten oikeudesta tukiopetukseen. Näin varmistetaan riittävä tuki lukio-opinnoissa etenemiseen jokaiselle opiskelijalle.”

- Oppimisen tukea koskevaa lukiolain 28 §:ää muutettaisiin säätämällä lukio-opiskelijoiden oikeudesta tukiopetukseen. Lisäksi muutettaisiin erityisopetusta koskevia säännöksiä. Oppimisen tuen ja erityisopetuksen määrittelyt vastaisivat pääosin ammatillisen koulutuksen oppimisen tueksi esitettäviä säännöksiä.
- Pääpaino oppimisen tuen ja ohjauksen kokonaisuudessa olisi ennaltaehkäisevässä oppimisen tuessa.
- Oppimisen tuki toteutettaisiin matalan kynnyksen tukiopetuksena sekä erityisopettajan ja muun henkilöstön antamana tukena ja ohjauksena.
- Oppimisen tukea tulisi olla opiskelijoille saatavissa riittävästi, oikea-aikaisesti ja laadultaan sellaisena, että se edistäisi opiskelijoiden oppimista, osaamisen osoittamista, valmistumista ja jatko-opintoihin siirtymistä sekä hyvinvointia.
- Opiskelijalla olisi oikeus erityisopetukseen, jos hän todennettujen oppimisvaikeuksien vuoksi tarvitsisi erityisopetusta oppimäärän osaamistavoitteiden saavuttamiseksi eikä tukiopetus tai muu oppimisen tuki olisi riittävää opiskelijan tuen tarpeiden kannalta.
- Erityisopetuksella tarkoitettaisiin erityisopettajan antamaa opetusta ja ohjausta sekä erityisopettajan konsultaatioon perustuvaa muuta opetusta ja ohjausta, jota antaisi muu opetushenkilöstö.
- Koulutuksen järjestäjä päättäisi opiskelijalle annettavasta erityisopetuksesta tekemällä muutoksenhakukelpoisen hallintopäätöksen opiskelijalle annettavasta erityisopetuksesta. Päätös tehtäisiin erityisopetuksen tarpeen ilmetessä ja opiskelijan hakiessa erityisopetusta.
- Lukiolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset perusopetuksessa tehtävän erityisen tuen päätöksen tietojen siirrosta ja siitä, että koulutuksen järjestäjän tulisi arvioida opiskelijan erityisopetuksen tarve opiskelijan aloittaessa opiskelun ja opintojen aikana tuen tarpeen ilmetessä.

Tilauuskoulutus

- Muutetaan lukiolaissa lukionlain 9 §:ää IB-opintojen tilauuskoulutuksesta siten, että koulutuksen tilaaja ei voi olla vain opiskelijoita tutkintokoulutukseen välittävä tah, vaan sillä on oltava intressi rahoittaa koulutusta
- Vastaavaa muutosta esitetään lakiin ammatillisesta koulutuksesta, ammattikorkeakoululakiin ja yliopistolakiin

Liikunnanopetus lukioissa (ei mukana HE:ssä)

- Hallitusohjelma: ”Hallitus selvittää ja arvioi mahdollisuuden toteuttaa liikunnanopetus viikoittaisena oppiaineena koko koulutuksen ajalle.”
 - Opetushallitus laatinut selvityksen asiasta, mukana mm. Pro Lukio, Suurten lukioden verkosto, Lähilukioyhdistys ja Suomen Lukiolaisten Liitto. Vastuuhenkilönä opetusneuvos Matti Pietilä.
 - Pakollisen liikunnan tuntimäärän rajallisuus ja arjen realiteetit nousevat esille, joten aika ei vielä kypsä muutosesitykselle
 - Keskeinen kysymys kuuluu, mitä vaatisi, että tämä voitaisiin joskus toteuttaa
 - Seuraavana steppinä pohdiskella erilaisia skenaarioita

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Antoisaa seminaaria ja kaunista kesää!

